

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om den gammeldanske Rim-Krønike Broder Niels fra Soor

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om den gammeldanske Rim-Krønike Broder Niels fra Soor", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1826_428-intro-shoot-idm172.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

“Broder Niels fra Soor”

Den fornyede interesse for *Rimkrøniken* fik Grundtvig til selv at skrive litterære værker i rimkrønikestil, hvilket “Broder Niels fra Soor” er et eksempel på. Digtet er først og fremmest en tak til Molbech og Just Thiele for den nye udgave af *Rimkrøniken*: “Jeg vider [dvs. giver] gode Venner Tak: / Hr. Molbech og Hr. Thiele” (Grundtvig 1826a, s. 27), men er derudover også et billede på Grundtvigs opfattelse af *Rimkrøniken* som en vigtig historisk kilde.

Digtet blev udgivet usigneret i *Nyt Aftenblad* nr. 4, men indholdsfortegnelsen til årgangsbindingen for 1826 angiver Grundtvig som forfatteren. Titlen henviser til sorømunken broder Niels, der levede omkring 1480, og som i fortalen til den nedertyske oversættelse af *Rimkrøniken* nævnes som forfatteren.

Med undertitlen “Efterskrift til den danske Rim-Krønike” og digtets monologiske jegform placeres det inden for *Rimkrønikes* ramme. Digtet beskriver *Rimkrønikes* liv. Først var den en populær bog for folket, hvorefter interessen forsvandt. I digtets sidste del beskriver Grundtvig, hvordan *Rimkrøniken* skal opleve en ny æra i folkets eje, så at “Pogen selv, der vogter Faar [...] / I Konge-Tallet Aar for Aar / Kan prægtig hitte Rede” (Grundtvig 1826a, s. 27). Han ønsker, at *Rimkrøniken* igen skal få status som folkebog, og at folk skal kende kongerækken og fædrelandets historie, lige så godt som de kan huske, hvad de fik til middag.

Helge Toldberg omtaler i “Grundtvig og Den danske Rimkrønike” (1954) digtets sidste vers, som lyder: “Thi immer Broder Niels fra Soor / Gaaer giennem lukte Døre!” (Grundtvig 1826a, s. 27), som er en allusion til Johannesevangeliet 20,26. Meningen med disse vers er, at den danske folkeånd virker gennem digterne og overført beskriver Jesus, der efter opstandelsen kommer ind gennem lukkede døre (Toldberg 1954, s. 71). Grundtvig opfattede *Rimkrøniken* som en folkelig bibel, og for ham stod *Rimkrøniken* parallelt med Bibelen (jf. Toldberg 1954, s. 71). Hvor denne begyndte med Adam, skrev Grundtvig om *Rimkrøniken*: “Fra Humble skal hun altid gaae, / Hvad end de Lærde sige” (Grundtvig 1826a, s. 27). I den anden ende kan *Rimkrøniken* forlænges til nutiden, hvilket Grundtvig fremsætter et ønske om. Han bebuder i digtet, at han ønsker at forny *Rimkrøniken* og tilføje nye kongerim frem til Frederik 6. Grundtvig påbegyndte dette arbejde i forbindelse med rimkrønikestudierne i 1826 (Grundtvig 1826c), men disse tillæg og gendigtninger blev ikke trykt, før Svend Grundtvig udgav en opsamling i *Poetiske Skrifter*, bind 5, side 390-406.

Digtet imiterer *Rimkrønikes* form med monologiske knittelrim. Hvor det i *Rimkrøniken* er hver af de 115 regenter, som træder frem og beretter om deres liv og gerninger i jegform, er digtets jeg først broder Niels for senere at blive en personificering af *Rimkrøniken* (Grundtvig 1826a, s. 26 f.). *Rimkrønikes* digte indledes ofte af nogle vers med et moraliserende ordsprog eller en leveregel fra det pseudoaristoteliske *Secretum Secretorum*, som er en lærebog for fyrster (Toldberg 1961, s. VIII). Dette anvender Grundtvig også i “Broder Niels fra Soor” med indledningens ordsprog, som også optræder i *Rimkrøniken*: “Det gaaer saa til i Verden vidt, / Det staaer ei til at hindre, / At mangan En faaer Lof [dvs. ros] for Lidt, / Og Last for endnu Mindre!” (Grundtvig 1826a, s. 25). Et andet eksempel fra *Rimkrøniken* findes ligeledes på side 25: “Da seer man, Lykken er som Glar, / Thi naar det skinn som klarest, / Og smiil ad Støv, som først det var, / Det brister alsomnarest!”. Disse allusioner til krønikes ordsprog forstærker digtets rimkrønikeform.

I digtet findes en henvisning til fortalen til den nedertyske udgave, som Christian 1. fik foræret i 1477. Denne indeholder nogle vers, som er udeladt i Ghemen-trykket fra 1495. Disse vers beskriver, hvordan munkeforfatteren hverken har drukket af den franske vin eller den, der gror ved Rhinen (Toldberg 1959, s. 3; Molbech 1825a, s. LI). I “Broder Niels fra Soor” lyder Grundtvigs allusion således: “Jeg drak udaf den franske Vin / Saa lidt som af den Spanske, / Jeg den lod staae, som groer ved Rhin, / Og holdt mig til det Danske.” (Grundtvig 1826a, s. 25). Med sidste verslinje fremhæver Grundtvig *Rimkrønikes* store værd som et fædrelandshistorisk værk skrevet og trykt på dansk.